

# PESMI

Nelly Sachs

## ZBOR TISTI, KI SO SE REŠILI

Mi, ki smo se rešili,  
ki je iz naših votlih kosti smrt že rezljala svoje piščali,  
ki je na naših kitah smrt že ostrila svoj lok,  
Še zmeraj tožimo  
S spačeno glasbo svojih teles.  
Pred nami, ki smo se rešili,  
Še zmeraj visijo v modrem zraku  
Zanke, spletene za naše vratove —  
Še zmeraj se polnijo sončne ure z našo kapljajočo krvjo.  
Nas, ki smo se rešili,  
Še zmeraj glojejo črvi strahu.  
Naše zvezde so zakopane v prah.  
Mi, ki smo se rešili,  
Vas prosimo:  
Pokažite nam počasi vaše sonce.  
Peljite nas korak za korakom od zvezde do zvezde.  
Naj se spet potihem privadimo življenju.  
Sicer bi lahko ptičja pesem  
Ali polnjenje vedra pri vodnjaku  
Odpečatilo našo slabo zapečateno bolečino  
In nas odplavilo kakor peno —  
Prosimo vas:  
Ne pokažite nam še psa, ki grize —  
Lahko bi se zgodilo, lahko bi se zgodilo,  
Da bi se sesuli v prah —  
Pred vašimi očmi bi se sesuli v prah.  
Kaj še drži skupaj naša vlakna?  
Mi, ki ne dihamo več,  
Smo s svojo dušo pribežali k Njemu opolnoči  
Že dolgo prej, preden se je rešilo naše telo  
Na barko trenutka.  
Mi, ki smo se rešili,

Stiskamo vašo dlan  
In prepoznali smo vaše oko.  
Toda družī nas samo še slovo,  
Slovo v prahu prsti  
Nas združuje z vami.

#### ZBOR NEROJENIH

Nas, ki se nismo rodili,  
Je že začelo polniti hrepenenje,  
Bregovi krvi se širijo, da bi nas sprejeli  
In mi se kot vrv potapljamo v ljubezen.  
Še zmeraj ležijo sence časa kakor vprašanja  
Nad našo skrivnostjo.

Vi, ki se ljubite,  
Vi, ki hrepenite,  
Vi, ki ste bolni od ločitev, poslušajte:  
To, kar je začelo živeti v vaših pogledih  
In v vaših rokah, tipajočih skoz modri zrak, smo mi —  
To, kar diši po jutrišnjem dnevu, smo mi.  
Vaš dih nas že vsrkava,  
Sprejmite nas v svoj sen,  
V sanje, ki so naša zemlja,  
Na kateri hrani našo rast naša črna dojilja  
Noč,  
Dokler se zrcalimo v vaših očeh,  
Dokler govorimo vašemu ušesu.

Kakor metulje  
Nas lovijo biriči vašega hrepenenja  
In nas kot ptičje glasove prodajajo zemlji —  
Nas, ki dišimo po jutru,  
Nas, ki prihajamo kakor luči v vašo žalost.

## VAM, KI ZIDATE NOVO HISO

*So kamni, ki so kakor duše*  
*Rabin Nachman*

Ko si boš spet postavil svoje stene —  
Svoje ognjišče, ležišče, mizo in stol —  
Ne razobesi svojih solza po njih, ki so odšli  
In ne bodo nikdar več stanovali s tabo,  
Ne obesi jih na kamen  
Ali na les —  
Sicer bodo kapljale v tvoj kratki sen,  
Ki ga moraš še odspati.

Ne vzdihuj, kadar si boš pogrinjaš rjuho,  
Sicer se bodo pomešale tvoje sanje  
Z znojem mrtvih.

Ah, stene in posode  
So občutljive kakor harfe iz vetra  
Ali kot njiva, na kateri raste tvoja bolečina  
In sledijo vsemu, kar je v tebi sorodno prahu.

Zidaj med žuborenjem ure, ki ne kaže minut,  
Toda tvoj jok naj ne odplavlja  
Minut skupaj s prahom,  
Ki pokriva luč.

## O NOČ JOKAJOČIH OTROK

O noč jokajočih otrok!  
Noč smrti zapisanih otrok!  
V spanje ne držé več nobena vrata.  
Strašne strežnice,  
Ki so zamenjale matere,  
So stisnile v njihove roke smrt,  
Sejejo jo po stenah in tramovju —  
Vsepovsod se valijo mladiči v gnezduh groze,  
Namesto materinega mleka doji otroke strah.

Še včeraj je mati  
Pripeljala k njim sen kakor belo luno,  
Punčko z odpoljubljeno rdečico lic  
So objeli z eno,  
Nagačeno žival,  
Ki je od ljubezni postala že živa,  
So objeli z drugo roko —  
Zdaj pa brije veter smrti  
In dviga srajce čez lase,  
Ki jih nihče ne bo več česal.

#### DA NE BI PREGANJANI POSTALI PREGANJALCI

Koraki —  
Kje so votline odmeva,  
v katerih ste spravljeni,  
vi, ki ste ušesom nekoč napovedali  
bližajočo se smrt?

Koraki —  
Niti let ptice, niti pogled na drobovje,  
niti krvavo poteči se Mars  
niso več preročišča, ki naznanjajo smrt —  
edino koraki —

Koraki —  
Pradavna igra rabljev in žrtev,  
preganjalcev in preganjanih,  
lovcev in tistih, ki bežijo pred njimi —

Koraki,  
ki storijo, da čas podivja,  
ki zastrejo ure z volkovi,  
ki pogasijo bežečemu beg  
s krvjo.

Koraki,  
ki štejejo čas s kriki in vzdih,  
ki odpirajo žile, dokler se kri ne strdi.  
smrtni znoj, ki raste v ure —

Koraki rabljev  
čez korake žrtev,  
sekundni kazalec v vrtenju zemlje,  
kje je strašni črni mesec, s katerega so vas sneli?

Kje hrešči vaš glas  
v glasbi prostranstva?

#### O DIMNIKI

*In ko bo ta moja koža razpadla, bom  
brez svojega mesa gledal Boga.*

*Job*

O dimniki  
Na bistrourmno izmišljenih prebivališčih smrti,  
Iz katerih se je v dimu dvigalo skozi zrak  
Odrešeno telo Izraela  
In ga je kakor dimnikar prestregla  
Neka počrnela zvezda  
Ali pa sončni žarek.

O dimniki!  
Poti, koder je odšel v svobodo prah Jeremije in Joba —  
Kdo si vas je izmislil in polagal kamen za kamnom  
Na pot za ubežnike iz dima?

O bivališča smrti,  
Vabeče pripravljena  
Za hišnega gospodarja, ki je bil sicer gost —  
O prsti,  
Ki polagate prag pred vhod  
Kakor nož med življenje in smrt —

O dimniki,  
O prsti,  
In Izraelovo telo, ki gre v dimu skoz zrak!

#### KDO JE IZTRESSEL PESEK IZ VAŠIH ČEVLJEV

Kdo je iztresel pesek iz vaših čevljev,  
Ko ste morali vstati k smrti?  
Pesek, ki ga je Izrael prinesel domov,

Pesek z njegovih romanj?  
Žgoči sinajski pesek,  
Pomešan z grli slavčkov,  
Pomešan s krili metuljev,  
Pomešan s hrepenečim prahom kač,  
Pomešan z vsem, kar se je osulo s Salomonove modrosti,  
Pomešan z grenčico iz skrivnosti pelina —

O prsti,  
Ki ste iztresli pesek iz čevljev mrtvih,  
Že jutri boste prah in pepel  
V čevljih tistih, ki pridejo.

#### NARODI ZEMLJE

Narodi zemlje,  
ki se ovijate s silo neznanih  
nebesnih teles kakor klobke preje,  
vi, ki šivate in zopet razparate, kar ste prišili,  
vi, ki se spuščate v zmešnjavo jezikov  
kakor čebele v košnice,  
da bi se zabodli v sladkost  
in bi vas drugi zabodli —

narodi zemlje,  
ne porušite veselja besed,  
ne razrežite z noži sovraštva  
glasu, ki je bil rojen isti hip kakor dih.

Narodi zemlje,  
o, ko ne bi nihče imel v mislih smrti, kadar pravi življenje —  
in nihče krvi, kadar reče zibka —

narodi zemlje,  
pustite besede tam, kjer izvirajo,  
kajti edino one lahko pomaknejo  
obzorja proti pravemu nebu  
in pomagajo, da se za njimi,  
podobne maski, za katero zeva noč,  
rodijo zvezde.

## VSE DEŽELE SO PRIPRAVLJENE

Vse dežele so pripravljene, da vstanejo  
z zemljevida,  
otresejo svojo zvezdnato kožo,  
si oprtajo na hrbet  
modro culo svojih morij  
in si kot čepico denejo na kadeče se lase  
svoje gore s koreninami iz ognja.

Pripravljene so nositi v kovčku  
zadnjo utež otožnosti, to jato metuljev,  
saj bodo na njihovih krilih nekoč  
končale popotovanje.

## ČE PRIDE NEKDO OD DALEČ

Če pride nekdo  
od daleč  
z jezikom  
ki morda zaklepa  
glasove z rezgetanjem kobile  
ali  
s čivkanjem  
mladičev črnega kosa  
ali  
pa je celo podoben škrtajoči žagi  
ki razreže vse, kar nam je blizu —

Če pride nekdo  
od daleč  
s kretnjami psa  
ali  
morda podgane  
in je takrat zima  
ga toplo obleci  
lahko da ima  
pod podplati ogenj  
(morda jaše

na neki meteor)  
tudi ga ne odpodi  
če tvoja preluknjana preproga kriči —

Tujec drži zmeraj  
svojo domovino pod roko  
kakor siroto  
za katero morda ne išče ničesar drugega  
kakor grob.

#### Z DIVJIM MEDOM

Z divjim medom  
so tisti, ki so ostali  
hranili  
v prezgodnjih grobovih  
balzamiran sen  
in utripe, ki so zapustili srce,  
v čebelje satovje  
skrivnosti  
so natakali dateljново vino.

V črnem kristalu noči  
je ležala otrpla od krča,  
zaprtá osa  
časa, ki se je naplesal.

Toda kako  
naj jaz nahranim tebe,  
kako?

Vse obcestne kamne iz prahu  
preskoči ljubezen,  
ki išče  
kakor obglavljeno sonce v bolečini  
samo še smrt.

Hranim te  
s svojo smrtjo —



## METULJ

Kakšno lepo onstranstvo  
Je naslikano v tvojem prahu.  
Plameneče jedro zemlje  
In njena kamnita lupina  
Sta se razprostrla v tebi,  
Ti vlakno slovesa v meri za minljivost.

Metulj,  
Vsem bitjem voščilo za lahko noč!  
Uteži življenja in smrti  
Se pogrezajo na tvojih krilih  
V vrtnico,  
Ki vene z lučjo, zorečo proti domu.

Kakšno lepo onstranstvo  
Je naslikano v tvojem prahu.  
Kakšno kraljevsko znamenje  
V skrivnosti, ki biva v zraku.

Prevedel L o j z e K r a k a r